

ERDELYI HIRADÓ

Szombaton, December' 26-dikán, 1829

Mexicói Eggy. Státusok — Nagybritannia — Görögország — Törökország — Külömbfélék
Hirdetés: Só-szállítás-Kótyavetye—Elősszór; a'bétsi Bankról, 3-szor—Szükséges Jelentés.

Meicói Eggy. Státusok

London, nov. 30. — A' mit dolgba belátó, a' dolgok' állapotjával Mexicóban, esméretes emberek, ide értvén Cuba' Gen. Kapitányát Vives Generált's, régen előre megmondották, és csak egy intselkedő felekezett a' spanyol Kabinétban nem akarta által-látni, Barradas Gen. rövid és gyalázatos hadi bojongása után, az ámériki fegyvernek nagy díszösségére, végre, tsakugyan megeseett. Ezen spanyol Fővezérnek egész hadsége, ki az ő' ditsekedő Hirdetményére már, az egész Mexicó' meghódoltatását épzelte, de kiszállása után, alig mert iz leguannyira nyomulni a' tartomány' elsője-felé, feltételes alkura lépett sept. 0--11-dike között éjjel; serege, az azt övető két nap' lerakta fegyverét (tsak ' Tiszteknél maradt-meg kedvezésből ' kardjok) és által-adott minden hadi zükségeseket, hogy, azon leköteleztetés mellett — soha többé Mexicó ellen nem szolgál — szállító - hajókon Havannahba issza vitessen. — Már oct. 24-dikén vetők az első tudósítást New-Yorkban a' megkötött kapitulatióról; de a' mely még ok nem-hívőkre talált, míg nov. 2-dikén, a' feltételes Kötés' megérkezése minden kétséget eloszlattott. A' lefegyvereztetett Spanyoloknak Victoria városa engedődött tartózkodásokra addig, míg újókra szállhatnának, 's Barradas már, elvitorlázott a' hónap' 21-dikén New-

Orleansba, szállító-hajókat szerezni. Az egyesség előtt nem egy tsata esett, melyben a' Spanyolok mindég alól fordultak. Ezen tsaták és betegségek által, több ember lett a' spanyol seregben szolgálatra alkalmatlanná 1500-nál; el, tsak mintegy 500 esett, fegyver által; és, az által még a' Spanyolok, mint magokkal is jót-tehetetlenek, a' tengerparton táborozták, 's a' sárga-hideg által jó-formán megtrikáltak, ömlöttek mindennemű fegyverű Mexicanusok belőlről rakásra, úgy hogy Santa-Annának több embere volt már 3000-nél, parantsolatja alatt. Az újjonnan gyűlt katonaság' mérge oly' nagy volt, hogy Mexicó' némely baráttjainak egyedülvaló félelme, — a' spanyol arany' ketsegtetése eránt — szintúgy oknélkülvalónak találtatott. A' dolgoknak ezen fordulása, okvetetlen egy a' legfontosabb esetek között, az elébbi spanyol telepek' függetlenség-háborújában, 's mutatja mitsoda kimenetel követi mindég, a' mádridi Camarilla' dologhoz-értés nélkül rajzolt planumait.

A' spanyol hadiszállítványnak ez a' nem-várt és nagyon várt capitulatiója, melyet a' Quotidienne teljességgel nem hiszen, ebből áll: "Főszállás Pueblo-Viejo, Tampico mellett, sept. 11. 1829. Jelentvalók: Pedro Landero Gen. Májor, Jose Ignacio Yberri, Insenőr - Obester, Jose Antonio Meija Obester, Antonio Lopez de Santa - Anna, mexicói hadse-

reg' Fővezére' részéről; és Jose Miguel Salmon Brigade - Gen. és Fulgencio Salas Májor Isidoro Barradas, a' Mexicóba be-
 üttő spanyol sereg' Generálja' részéről. Minekutánna kitkit illető teljes hatalmo-
 kat feltserélték, megegyeztek e' követ-
 kező Tzikkeljekben: — 1) A' spanyol ka-
 tonaságok, hólnap' sept. 12 - dikén, reg-
 geli 9 óraker, a' Barre mellettvaló vár-
 ból kitakarodnak fegyvereikkel együtt,
 által adják a' mexicói katonaságnak; ve-
 zérli őket de Mier y Teran Generál Májor,
 a' hadiszállítvány' Alvezére. Ez a' kato-
 naság eggyesülni fog Tampico de Tama-
 ulipasban az ő' Tisztjeivel, kik az ő' kard-
 jaikat megtartják; — 2) Egy nappal azu-
 tán, sept. 13 - dikán reggel 6 óraker, az
 egész spanyol Osztálj, mely Tampicot és
 Tamaulipást elfoglalta, kimennek a' Mier
 y Teran Generál' vezérlése alatt az altami-
 rai alsó város' részre, 's az ő' fegyve-
 reiket, zászlóikat és hadi gyűjteménye-
 ket által - adják: a' Tisztek megtartják
 az ő' kardjokat. — 3) A' mexicói hadse-
 rog és Köztársaság nyilván kezességet vál-
 talnak a' beüttő sereg' minden magános
 tagjainak életéért és saját vagyonaért;
 — 4) A' spanyol Osztálj Victoria városába
 megyen, a' hol az hajóra - üléséig Ha-
 vannah - felé, fog maradni. — 5) A' spa-
 nyol Fővezérnek, szabad lessz két Tisztet
 Havannahba küldeni, hogy onnan szál-
 lító - hajókat hozzon seregei' által - köl-
 töztetésére. — 6) A' spanyol Gen. meg-
 fogja fizetni a' költséget, mely serege'
 tartására ezen országban - tartózkodása al-
 latt fordítatik, valamint az által - költöz-
 tetés' költséget is; — 7) A' spanyol osz-
 tálj' sebesséi és betegei, kik nem gyalog-
 lhatnak, maradjanak addig Tampico
 de Tamaulipasban, míg a' mexicói had-
 sereg' ispotáljaiba vitethetnek, a' hol a-
 zok a' spanyol hadsereg' költségén ki-
 gyógyíttatnak: az említett hadsereg által -

ad azoknak gondviselésére egy Seborvost,
 Altiszteket és közembereket; — 8) Az a-
 zoknak elvitelére megkívántató holmik
 és vonómariák fenn - tartatnak a' spa-
 nyol osztálj' számára, mellyekért az, az
 által - költöztetésre és gondviselésre teje-
 ndő költséget megfizeti; — 9) A' spanyol
 osztálj' Obesterére van bízva az eggyes-
 ség' végre - hajtása a' katonaságra - nézve,
 mely a' Barre mellettvaló várat elfoglalta;
 ő gondoskodik még az úgnevezett
 donna - Cäcilia - tsútson vezérlő Gen. ál-
 tal - hajókázásáról is; — 10) Mier y Teran
 Gen. ki fog rendelni két Tisztet, kik az
 elébbi tzikkej' végre - hajtását munkába-
 vétetik. — Az alatt írtak - megegyeztek
 a' fenn említett napon és helyben a'
 fent leírt tzikkeljekben, és megerősítik
 azt ezennel:

Pedro de Landero - - J. M. Salomon

J. J. Yberri - - - F. Saleas

J. A. Mejia

Ratificalta: Antonio Lopez de Santa Anna

Ratificalta: Isidoro Barradas.

Tódlalék - tzikkejek: A' spanyol Gen.
 javallattja: "Ha spanyol katonaság, mely
 a' Barradas Generál' osztáljához tartozik,
 érkezne ebbe a' kikötőbe; nem kell a-
 zokat hagyni kiszállani, és közleni kell
 velek ezt a' jelenvaló Kötést." — A' me-
 xicói Generál' javallattja: "A' Generál, az
 Obesterek, Tisztek és Katonák, kik a' be-
 üttött osztáljhoz tartoznak, nyilván ígé-
 rik, hogy soha többé ide vissza nem jön-
 nek, vagy különben is, nem fognak fegy-
 vert a' mexicói Köztársaság ellen.

Santa - Anna Gen. sept. 19 - dikén el-
 ment az áng. paketboottal Tampicoból
 Veracruzba. — Barradas Generál 6 Tiszt-
 jével, Oscar schoner hajóra ülvén, el ment
 Tampicoból Havannahba, és megérkezett
 New - Orleansba oct. 7 - dikén.

Nagy britannia

A' Times' jegyzése: "Van a' Consti-

tionnelben egy tikkely Görögország' függetlenségéről, melyben azt állítják, — Polignac Hg. azt az egyességet tsinálta volna, hogy, Mihelyt a' frantzia katonaság Móréából elmegyen, ebbe a' tartományba ángl. várvédek mennének a' jóniai szigetekről. — A' Journálíró azt is hozzá teszi — egy olyan tselekedet gyarúba hozná Frantziaországot 's elárúlná Görögországot. Mi, úgy gondoljuk — ezen tekintetben megszabadíthatjuk a' Constitutionelt minden félelemtől, 's kérjük, tartaná jobb alkalmatosságra boszszankodását. Nem hihető, hogy az áng. protectoratus, melyet ő rosszabbnak mond a' törökökénél, Görögország' nyakába köttetne egy olyan országlóséktől, mely soha igasságtalan belé-avatkozásra a' görög ügybajba, nem vetemedett.

A' siami kettős ifjakban, Sir A. Carlisle tanúbizonságánál-fogva, legfontosabb tapasztalás volna az, hogy, mikor az egyik testvér köhent, egy megszakadásforma kidűjjeést vehetni-észre a' kötőlék-húsbán, a' köhögőhöz legközelebb; mikor ellenben a' közepén, egy hüvejkénél szélesebb, semmit nem mozduló hely marad. Ez, megjegyzést érdemel: mert azt lehet belőlle következtetni, hogy, ha az egyik ezen kettősök közül meghalna, a' megmaradt testvér' életét meg lehet artani hirtelen elválasztás által. (Hát ha az egyik terhes betegségbe esne?) A' obb-felölvaló fíjú' lüktetője 87-et, a' másiké 82-t lüktetett (löktemet) egy minutum alatt: de hogy azelőtt secundumos orát soha-se láttak, és ennek mozgása az a' figyelmeket nagyon magára húzta, alkalmasint ezen ingernek lehetett rájuk behatása.

A' british-Travellerben e' van: "Nem hihetetlen, hogy egy görögországi Királyak vagy Elölülőnek a' méltóságával — karmit határozzanak is meg ezen ti-

tulus eránt — könnyen megkínálhatják Sachsen-Coburg Leopold Printzet: és, ha ezt a' dolgot mindenszemigyből megvisgáljuk; talán nehéz volna ennél alkalmasabb embert ezen nagy hivatalra választani. Első tulajdonság, a' mi őtet ajánlja, az, hogy ő első megjövele-olta Angliába, egy szabad országlásmód' előkelőségét látta és megtanulta; azonkívül, megmenti őtet az a' számba-vehető summa, melyet (mint idévezült Charlotte' özvegye) Angliából húz, azon kénstelenségtől, hogy Görögország' finántziáját, Udvara' költségének pótlására, terhelje; végre, az ő' karaktere, valamint politikai, úgy katonai tekintetben is, minden európai Hatalmaknál eléggé esméretes, hogy azon reménységnek, mely szerint a' reá ruházott méltóság' fontoskötelességét illendőül beteljesíti, megfelel.

A' Medical-Gazette a' lythotritia' feltalálását Angliának követeli (praetendit, nimt in Anspruch), midőn megbizonyítja, hogy Elderton Úr, egy Seborvos Northamptonban, már 1819-nek az elején, egy Edinburghi medicinal Journalban, egy Értekezést adott-ki, melyben gyökérertelmeit és munkába-vételét annak, melyet most Párisban practice adnak-elő, feltagolta, megvilágosította. Tsak egy-néhány esztendővel későbbben vittek-be Frantziaországba egy, az Elderton Úr feladása szerént készült instrumentumot.

Svájtz ország

A' Kis-Sz. Bernardi országúton az a' szerentsétlenség történt: egy sárdinai Tiszt és egy Altiszt ott útaztak volna által mostanában. A' hegyen, hóval elrekesztve találták az utat és híjjában iparkodtak azon által-menni. Elesteledvén, össze-húzták magokat köpönyegjeikbe és egy hógrottába (fujátba, fúvásba) fekütek. Másnap' reggel elkezdettek új erőlködéssel utazni. Fgy levélvivő, ki őket

messziről meglátta, mondja, hogy rajtok, nem segíthet, mert nints hozzá ideje; hanem, fog nekik segedelmet küldeni. Egy-ídő-múlva, és mikor már a szerentsétlenek egész' 28 óráig kinlódtak a' hóban, jött a' segedelem. Tizenkét ember volt az, kik a' Tisztet, a' kit előtaláltak, nyomon az ő' bottjaikkal tetemesen megverték. Bár mi kellemetlen volt légyen is ez a' köszöntés azon pillantatban; még is ez a' legrábizhatóbb eszköz az efféle esetekben, a' vér' circulatióba-hozására, és ezen a' vidéken egészen szokásba vették. A' Tiszt' újtársát feltalálta későbbben más 15 ember: nem volt neki többé ereje a' Tisztet érkezeni, 's azon iparkodásában hogy előhaladjon, kiadta szegény a' lelkét. Úgy találták őtet, megmerevedve, előre nyújtott karjaival a' hóban. Minden felélesztés-próba foganatlan volt. A' Tiszt egésze vissza állott már.

Muszkáország

A' bányász-kompanyia' laboratoriumában, Péterváron, a' Kereskedő-Híradó szerént, 15 hónap alatt, 97 pud platinát tisztáltak-meg és tettek pénzé-verhetővé. Egyszersmind kaptak, szinte 2 pud salamia-Iridiumot. Azon tsomó platinából pénznek vertek mintegy 60 púdot, és 5 pudnak edény-hasznát-vették az arany- és ezüst-választásnál. További feldolgozásra, ismét jött már be 40 pud durva platina és 17 pud pénzhüladék, úgy hogy, a' munka szakadatlanul folj. A' mellett a' platina-pézn hova-jobban szokásba jönn a' publicumban.

A' muszka-ámériai kompanyia' főkörmányozása Péterváron, tudósítja az ő' Actionariussait, hogy a' muszka-ámériai telepekből két hajó jött e' foljó esztendőben az ochotzki kikötőbe, a' kompanyiái közzül, 2.1/2 millió rúbeltérő-szűtsbőrrel, és hogy azonkívül Kamtsatká-

ba várnak egy harmadikat, mely újj Archangelből sôteherrel indúlt-el az ottani Kerületből. A' Kompanyia' telepjén minden jó rendin van ezen híradás szerént; a' kurili-szigeteken újj vadászatot kezdettek-el a' vad állatok ellen, jó kimenetellel. A' mi' északi Ámériánk' belsőjébe egy expeditiót tettek, hogy topographiai nyomozódásokat tegyenek, és az ottani földnépével kereskedési egybekötetéseket szerezzenek.

A' nov. 2-dikai Betegség-jelentésben az itt következő örvendetes tudósítások jelentek-meg Péterváron, Tsászar ÓFge. hogylétéről: "A' Tsászar ÓFge. tökéletesen jól húzta-ki a' tegnapi napot és éjjet. — Mint-hogy ÓFge már a' tökéletes kigyógyulásnak indúlt; nem fog több jelentés kiadatni. — Nov. 14 (26)-dikán, reggeli tizedfél órakor. — Crighton, Rauch, Arendt.

Jó ideje már, miolta egy emlékoszlopról beszélnek, melyet ÓFge a' Tsászar az ÓFges. Battyának az idvezült I-ső Sándor Tsászárnak akar felállítani, és az itteni Fejedelmilak' lakosai várva-várják ezen fges. akarat' beteljesedését. A' pétervári legújabb Híradók az itt következő elevevaló tudósítást adják ezen tárgyról: —

Ezt a' monumentumot (emlékoszlop), melynek végre-hajtása Montferrat Úrra, az Isáktemplom' építtetése' legfőbb Építőmesterére van bízva, a' téli palotá' előtt akarják felállítani. Egy kolossalis dóriai Rendü oszlopból fog az állani, és a' külsejére - nézve a' Trajánus' oszlopához Rómában hasonló lenne. Az oszlopnak egy darab veres gránitból álló dereka, 12 faden vagy 84 talp magasságu lessz, 's az egész emlékoszlop, az oszlop' talpát és a' keresztet az oszlopon ide-számálva, 22 faden vagy 154 talp akar lenni. A' szintűgy gránitból épü-

nő fészket veres-réz-eleggyel (bronce) prittják-be, és régi muszka fegyverek-
l, és görög 's római diadalmi-jelekkel
esítik - fel; melyre az ellenségtől el-
edett ágyúkat akarják fordítani. Az
ső lapján, ezt az egyszerű fennírást
vashatni: —

ELSŐ SÁNDORNAK

A' háládatos Muszkaország
Elkezdették már a' munkát; és 2 esz-
ndő alatt, az egésznek vége lehet. —
zen oszlopnak egy rövid egybe-hason-
tása, a' legmagasabb és legesméretebb
szlopokkal és obeliscusokkal, képzeltet-
eti ezen szándékbanvaló emlékoszlop'
agságát. Az alexandriai oszlop legma-
assabb az ekkorig esméretek között.
ennek a' déreka, áll egyetlenny dar-
ab legszebb gránitból, melynek a' hosz-
za 65 talp. Az Isák' anyatemplom' 48
szlopát illeti az egyegy darabból álló osz-
lopok között a' második hely, az alexan-
driai után, minthogy mindegyik 7 fa-
en, 1 árschin és 12 werschok magas-
águ. A' Sz. Péter' piattzán álló obelisk,
lómában, mely hajdan a' Néro' Cir-
usát ékesítette, 78 talp magasságu, és
egnagyobb az esméretes efféle solida grá-
nitmassák között. Ezek szerint, a' mi' osz-
lopunk meghaladja magasságára a' leg-
nagyobb régi és újj oszlopokat 's obelis-
usokat, és Pétervár, bírni fog egy oly-
yan emlékkal, mely Muszkaország' di-
sösségére, a' Monarcháéra a' ki azt fel-
lítja, 's Azéra, kirólvaló emlékezetet
z láthatólag örökösíti, méltó.

Nóv. 12-dikén inneplette a' péter-
ári 1765 - ólta álló tszásári - gazda-
ági Társaság felállításá' napját. Annak
llandó Titoknoka Tschegloff Prof. elő-
lasott egy tudósítást, melyben elő-hoz-
a azt a' sok nyomos változást, a' mi 64
szendő alatt a' Társaság' iparkodása ál-
al a' tudományok' elő-mentére, valamint

az életmód' javára-nézve esett. Ara, letett
a' Társaság' Elölülője, Mordwinoff Adm.
és Kavallér, egy értekezést az asztalra,
mellyet a' Chlormész' hasznáról, pestis e-
setére, az említett Prof. dolgozott: má-
sikát a' Bonaforex Urét a' sejemboga-
rak' neveléséről, a' Dandelo Gróf' mód-
ja szerint. Azután, elosztottak a' Tagok
között egy tudósítást a' smolenski Gou-
vernementben nem-régiben felállított egy
tehenrépa-tzúkor-fabrikáról, mely már
a' tulajdonosnak 100 pCento tiszta nye-
reséget hajt-be. Ere olvasták-fel Krischa-
noffsky Gen. Helytartó' értekezését a' hi-
malayai árpáról, melyből gyökerét és
szálát is küldött-be a' General; melyet
ő Pétervár mellett a' múlt nyáron, az-
az, az idén termesztett, és a' melynek
minden egy szemje 1416 szemet termett.
A' vetnivalót Nertschinskiből hozatta, 's
úgy-láttzik beszédéből, hogy rendes mó-
don vetette. Utóljára igen nagy áméri-
kai diókat osztottak-el a' Tagok között;
mely Lieflandban már szerentsésen sza-
porodik és jól terem.

Görögország

A' Moniteurben van dec. 5-dikén Ro-
samel Contre-Admirálnak, a' levantei ha-
jósereg' egy Osztálja' Vezérének egy tu-
dósítása' értelme a' Tengeriministerhez: —

“A' Trident liniahajón a' navarini
hajótanyán, nov. 19. 1829. — Kegyel-
mes Uram! Sietek Excádat egy rettentő
történetről-tudósítani, mely által a' mi'
Móréában tartózkodó hadseregünk gyász-
ba borult. A' múlt éjjel tizenkettődfél ó-
ra tájban tört-ki Navarin felett egy a-
zon rendkívülvaló tsattogások (nehéz-i-
dők) közzül, a' millyenek, szerentsére,
ritkán fordulnak elő. A' villám a' felleg-
várba ütött-le, a' hol a' puskaortár
völt, és egy pillantat alatt a' levegőbe
repült az a' körül-völt kőfal és minden
épület. Az irtóztató megrendülés, a' vá-

ron kívül is messzire sok károkat tett, kivált' a' városban, a' hol azon nyomorult házak között mellyekből az állott, egy-sem lakható. Száz és egynehány katonára a' Pattantyúsok és Insenörök között kik a' kasemattekben (a' vár' sántzai alatt) laktak, lettek ezen tsapás' áldozatai. Ekkorig, 17 holtat, 78 megsebesítettet, kik között egy pattyantus Tisztet is, találtak-meg; 9 mást, kiket nem találnak, úgy gondolják, az omladékok alá vannak temetve, vagy elszórtak olyan helyekre, a' hova magokat a' felvétel után vehették.

A' fellobbanás által lett rázkódás a' hajótanyán oly' erős volt, hogy minden ott fekvő hajó magát vélte a' villámtól megütetettnek lenni, és a' Kapitányok, külső-belső vizsgálásokat rendeltek annak kitanulására — hol üthet-be a' villám. Nem sokára azután, tudósítottam én a' földön esett szerentsétlenségről, és mindjárt elindultam minden hajók' contingenséből álló, mintegy 800 emberrel, sok lámpással és minden mentő-eszközökkel, a' miket-tsak a' hajóserreg adhatott, a' veszedelem' helyére. Nehéz volna képviselni azt a' rémítő látványt, a' mellyet megtekintettünk. A' szerentsétlen áldozatokat, kik a' kőfalak' omladékaival és az össze-rogyott vagy a' levegőbe szóródott kasematte-k (várkamarak) dűledékei alatt fekütek, kihúzogatták, és a' még élőket a' hadserreg' s tengeri-erő Orvosainak által-adták apolgotás-végett. Az éjj' setétsége rendkívül nehezítette és bajossá tette ezt a' munkát; sőt, sok ezer, részserént töltött bombik és gránátok miatt, mellyek a' felvetődés által szétrepültek, és már most a' földön sűrűn szanaszét fekütek, és a' mellyek között, a' mi' oda-érkezésünk előtt, gondatlanul, a' veszej' kivilágosítása-végett, tüzet raktak, a' foglalatosság, még igen is vesze-

delmes volt. Szerentsére, egy zápor-első megáztatta a' kanótzokat (a' bombik' gyújtó jukain). Még is volt egy bombi, mely tüzet-kapott és égett, a' nélkül hogy fellobbant volna: de ez az eset még is megrezzentette a' jelenvőltakat. Mindjárt parantsolat adatott minden tűz' előltására, és tsak a' lámpásokat hagyták égni.

Az a' segedelem, mellyet ezen szerentsétlen esetben a' hajóserreg nyújtott, a' navarini várvédnek elmúlhatatlanul szükséges volt, melynek buzgósa és munkássága minden ditséretet meghalad ugyan; de a' mely egy-részént, nem lett volna elégséges a' szörnyű romladék-darabok' eltakarítására, nem lettek volna annak megkívántató eszközei, főképpen lámpássai, mellyek nélkül lehetetlen lett volna foganattal munkálkodni. Mindenek felett, megkülömböztetett hasznot tettek a' mi' hajó-Seborvosaink, midőn ezek egy-akarattal a' 4 vagy 5 várvéd-Seborvossal, dolgoztak. — Megditséré még itt különösen a' hajók' Stab-Chirurgusait jól végbe-vitt fontos operatíójokért (tagok' elvagdolásáért); ajánlani fogja őket Rigny Gróf Vice-Admirálnak, jutalom-javállat mellett.

Ugyantsak a' Tridentről írják a' navarini hajótanyán, nov. 20-dikán azt a' siralmas esetet. — Rettentő villámlás, mendörgés, egy irtóztató nehéz-idő láttatott mintegy megjövendőlni a' szerentsétlenséget, s tűnődünk szerentsétlen hazánkfiain' sorsán, kiknek kunyhóikba az ömlő esső-özön beöntött. Elkezdették volt már a' vizek a' katonai állásokat is elsepreni, s a' nehéz-idő mindég ijessztőbbé lett; mindenfelé lármát ütöttek. — Egyszer, egy-negyedrész órával éjfél előtt, egy villám a' navarini várra esik, mely a' város előtt egy dombon fekszik, keresztül töri magát a' kapun, szét-szaggatván azt, útat nyit magának a'

kasematte-ken, széjjel szaggat, megéget, egyújt mindent, a' mi útjába esik, 's eront már most a' puskaportárba, mely zsyszerre felrepül. Az explosio oly' kevetlen volt, hogy, a' mi alig hihető, ajónknak minden része, ámbár onnan bforma távolságra van, reseitegt. Nem épzettük még a' rettentő veszéljt, mely z általunk érzett rázkódást okozhatta, z áról beszélgettünk — mi lehetett annak az oka; midőn egy Tiszt a' Bresauról a' mi' hajónkra jött, 's jelenti, hogy az ő' hajójabeli emberek, látták volna a' villám' leesését, — hogy a' földön ármát dobolnak; és hogy neki szándéka volna a' földre kimenni, megnézni, mi siett volna ott. Ere, a' Tridenten brante-bas-t vertek *); a' kompániák rendbe állottak, valamennyi hajólampás van, tiakasztották, és minden ladikot kivezettek. Küldik a' hajónépek felét, Tisztek' és Nevendékek' vezérlése alatt. Minden hajó a' hajótanyán parantsolatot veszen, hogy ugyanazt tselekedje, sietünk a' földre kiszállani Rosamel Contre-Adm. vezérlése alatt. Szép rendel és tsendesen megyünk a' szerentsétlenség' helyére. Vaj-mi ijjesztő látvány ötlik szemünkbe! Más fél óra volt éjfélt után, — 's nyomon munkához-láttunk. Némellyek tzepelelték hordó-deszkán a' holtakat, és haldoklókat az ispotáljba; mások, ástáki egész tüzzel a' romladékok 's köszikla-darabok alól a' szerentsétlen áldozatait ezen siralmas esetnek. Mindenfelől jajgatás, sohajtozás, nyomorúság' hangjai, rémülés és kétségbe esés. Egyszóval, valamit-tsak gondolhatni szívet széjjel-szaggatót, meg volt ebben a' rettentő fellobbanásban; 7 -- 8 talp vastagságu kőfalak felfordultak, kasemattek össze rogytak, párkok széjjel szaggattattak, bom-

bik elszóráttak, — az egész vár nem egyéb romlás-dombnál. Az itt kaszárnázó 250 emberből megölettetett 30, nagyon megsebesedett 25, vagy bennává lett. Nints még vége az áldozatok' feltalálásának, foljvást keresik a' holt testeiket a' düledékek alól.

Toulonban azt beszéllik, hogy Rigny Admirált vissza szállittják Levanteből, hogy az Algier ellen menendő tengeri erő' Fővezérségét által-vegye, a' jövő tavasszal.

T ö r ö k o r s z á g

Az egészségkordon (rekesz) a' Vajdaságok ellen, megkettőztetik, mivel' azokban, és némely muszka districtusokban, oct. utolsó napjaiban, a' pestis jobban elterjedt. Az utazóknak 40 nap', az áru-portékáknak 3 hétig kell a' quarantine-ben vesztegelni, 's az utólsók, tisztulás alá vettetnek. Ezen rendszabás által jóformán szenved a' kereskedés: hanem, e' mostani esetben, semmi más módot nem találhatni, mint a' köz-egészség' állapotján segíteni.

A' Vajdaságokban, kezdik már a' nemzeti katonaság' rendbe-szedését, és muszka Tisztekre van bízva azoknak gyakoroltatása. Némely idegen szemlélődők kívánnák azoknak felruházását és fegyverkeztetését magokra vállalni: de mint-hogy a' tapasztalás megtanította — mikévis haszon származik ebből a' katonai szolgálatban, és mely sok vissza-élések tsúsznak-be rend-szerént az olyan kézre-szolgáltatásoknál; tehát, a' Diván maga vette-fel a' gondoskodást, a' katonaság' felöltöztetésében és felfegyverkeztetésében. — A' Hospodárok' választása-se messze volna már; úgy beszélnek — a' Nagyúr azon szeméjyeknek névsorát, kiket ezen méltóságra alkalmasoknak tartana, által-küldötte volna a' muszka Tsászárnak, azon kéréssel, hogy azokból a' jövőndő Hospodárt választaná-ki. — Ugy-

* A' függő ágyakat lebotságtatták, mint mikor utközni akarnak.

látszik, hogy Lengyelországban a' katonaság' esztendőnkénti egésszítésén dolgoznak; de az országgyűlést, nem akarják az idén össze-hívni.

Kü lö m b f é l é k

A' nov. 26-dikai vízfektü, hullámforma földrengés' hajnali 4 óra-felé történt kiterjedése, volt Kološvár, Czernovitz, Odessa, Jassy, Brassó, Meggyes, Szeben, az egész Oláhország és a' Bánság.

A' Journal de Rouen jelenti dec. 2-dikán, hogy a' most ott tartózkodó Brünel Úr, az ott össze-gyűlt Követő-Társaságban azt mondá tegnap', hogy a' Tunnelt ismét munkába veszik a' jövő mártziusban, az ő' vezetése alatt, ámbár ezen pillantathan, tőke' szűkvölta miatt, félbe - szakadt.

A' politikus Journalok hozzá tördönek már apródonként az adrianápolji békekességhez. A' Lithographia egy méltóságos beható képét adá kezekbe a' napokban a' Sabalkanski Herosznak, sőt még a' mód is innepli a' Diebits nevet, a' nélkül hogy szeles vólna. Az a' Heti újj derék folyóírás, la Mode, mutat most egy Diebitskópönyeget, valami bő-forma hatzukát, téli rockot, melyet az Athenée des Modes-ben készítenek, mely egy igazi karakterköntöst mutat. A' ki a' kotsiból Diebitskópönyegben száll-ki, vagy ül lovon, nagy rangnak vagy szerentsés függetlenségek a' je'let mutattja a' nézőknek.

A' Messenger des Chambres vett egy levelet déli Frantziaországból, melyben e' van: "Ha a' frantzia nép mindenfelé azon törekedett, hogy szerentséje legyen a' Bordeauxi Hertzeg' magasságos Anynyát, Berry Printznet látni, — vólta ellenben, nyereség-faldoklók, huza - vona alattony-lelkü fukar Vendégfogadósok is, kiknél Ő - királyi Magossága beszállani méltoztatott, kik az ő fogok' fejerit otsmány tsalássok által mutatták-ki. Beziersben, egy tsekély frustokért követelt rajta a' Vendégfogadós, Magáért és még 4 kísérő Dámájáért, 700 frankot. Az arlesli Vendégfogadós, számlált 4 ebédért, igen tisztességesen, úgymond, 2400 frankot. A' Printzné, kifizettetett Beziersben 300, Arlesben 1200 frankot. A' frustokjét Tarascoban 120-frankal fizette-ki.

Szükséges Jelentés

Az újj esztendei Híradó, ne-hogy ezután is minden esztendőben szökő-esztendeje legyen mint most, egy Postával utóbb fog elindúlni, nem tsak azért hogy sok innep gyűl össze, hanem hogy a' maga' saját esztendejében indulhasson-el, Januarius' 2-dikán, 1850; mint már a' Nemzeti - Társalkodó' mustra-első Számja, anticipálva, de az igazi idejére szabva, az 1850-dik esztendő' 1-ső hónapja' 2-dik napjával (2/1) megjegyzeve ment-el.

A' Második fél-esztendőnek — Vége.

Státus papirosok' Foljamatja

	Ezüstpénzben			Ezüstpénzben		
	4	5	7	23	24	25
Béts, Dec.						
Bank-Oblig. 2.1/2pC.	58.1 ¹ / ₄	58.3/8	58.1/2	91.5/8	91.7/8	92.3/4
Fengőpénz-Obl. 5pC.	102.3 ¹ / ₄	102.11/16	102.3/4	—	—	—
Roths. 1820, 1000f. CP.	—	—	175.—	—	67.1/2	65.1/4
Partial. 1821. Ua.	—	132.1/2	132.5/8	—	—	—
Bankaktia, 1000f. CP.	1238.3/4	1238.1/2	1241.2/3	—	—	—
Páris, Nov.	25	26	27	—	—	—
Consols 5 pC.	108.70	108.70	108.50	22.—	23.—	—
Ugyanaz 3 pC.	84.95	84.05	83.95	49.1/2	51.—	—
Bank-aktia,	—	—	—	106.1/2	107.—	108.—
				Görögországi	—	—

